

СЪДЪРЖАНИЕ

ПРЕДГОВОР.....	13
----------------	----

ОБЩА ЧАСТ

Глава I. Понятие за съвременно международно право	17
I. За значението на термина „съвременно международно публично право“	17
II. Характерни особености на международноправната система	21
1. Субекти.....	23
2. Обект на международното право	23
3. Източници	25
4. Спазване	26
III. Съдържание и форма на международноправните норми	27
IV. Диспозитивни и императивни норми	29
V. Функции на международното право	31
VI. Определение за международното публично право	33
Глава II. Възникване и развитие на международното право.....	35
I. Международното право в Древността	35
II. Международното право в Средновековието.....	38
III. Международното право на средновековна България.....	41
IV. Възникване на класическото международно право (от Вестфалския мир до международните конгреси и конференции през XIX в.)	45
V. Възникване и развитие на съвременното международно право.....	52
Глава III. Източници на международното право.....	57
I. Понятие за източници на международното право	57
II. Особенности на нормотворческия процес	59
III. Видове източници на международното право.....	61
1. Международен договор.....	61
2. Международен обичай.....	63
3. Взаимодействие между договор и обичай	66
4. Общите принципи на правото.....	71
5. Юридически задължителни актове на международните организации	75
IV. Спомагателни правни способи за установяване на международноправните норми	77
1. Резолюции на международни организации	77
2. Съдебни решения и съвещателни мнения на международните съдилища.....	78
3. Национално законодателство и решения на националните съдилища	79
4. Ролята на международноправната доктрина	79
V. Кодификация и прогресивно развитие на международното право.....	80

ГЛАВА IV. ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ МЕЖДУ ВЪТРЕШНОТО И МЕЖДУНАРОДНОТО ПРАВО	85
I. ВЪТРЕШНОПРАВНА И МЕЖДУНАРОДНОПРАВНА СИСТЕМА.....	85
II. ТЕОРИИ ЗА ВЗАИМООТНОШЕНИЕТО МЕЖДУ ВЪТРЕШНО И МЕЖДУНАРОДНО ПРАВО	89
III. ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА МЕЖДУНАРОДНОТО ПРАВО ВЪРХУ ВЪТРЕШНОТО ПРАВО	90
IV. ВЛИЯНИЕ НА ВЪТРЕШНОТО ПРАВО ВЪРХУ МЕЖДУНАРОДНОТО ПРАВО.....	92
V. ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ МЕЖДУ ВЪТРЕШНОТО И МЕЖДУНАРОДНОТО ПРАВО СЪГЛАСНО БЪЛГАРСКОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО	93
 ГЛАВА V. СУБЕКТИ НА МЕЖДУНАРОДНОТО ПРАВО	105
I. ВЪПРОСЪТ ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПОНЯТИЕТО ЗА СУБЕКТ НА МЕЖДУНАРОДНОТО ПУБЛИЧНО ПРАВО.....	105
II. ПОНЯТИЕ ЗА МЕЖДУНАРОДНА ПРАВОСУБЕКТНОСТ	107
III. ДЪРЖАВАТА КАТО СУБЕКТ НА МЕЖДУНАРОДНОТО ПРАВО	109
IV. ПРАВОСУБЕКТНОСТ НА МЕЖДУНАРОДНИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ	112
V. ПРАВОСУБЕКТНОСТ НА НАЦИИТЕ (НАРОДИТЕ) В ПРОЦЕСА НА НАЦИОНАЛНООСВОБОДИТЕЛНАТА БОРБА.....	115
VI. ОСОБЕНИ СЛУЧАИ НА ПРАВОСУБЕКТНОСТ	119
1. Светият престол.....	119
2. Много малки държави	121
3. Свободни градове.....	122
VII. ПРОБЛЕМЪТ ЗА ПРАВОСУБЕКТНОСТТА НА ИНДИВИДА В МЕЖДУНАРОДНОТО ПУБЛИЧНО ПРАВО	123
 ГЛАВА VI. МЕЖДУНАРОДНО ПРИЗНАВАНЕ	127
I. ПОНЯТИЕ ЗА МЕЖДУНАРОДНО ПРИЗНАВАНЕ	127
II. ПРАВНО И ПОЛИТИЧЕСКО ЗНАЧЕНИЕ НА МЕЖДУНАРОДНОТО ПРИЗНАВАНЕ	128
1. Правно значение на признаването	128
2. Политическо значение на признаването	129
3. Оттегляне на признаването.....	130
III. ФОРМИ НА МЕЖДУНАРОДНОТО ПРИЗНАВАНЕ	130
1. Признаване <i>de jure</i>	130
2. Признаване <i>de facto</i>	131
3. Признаване <i>ad hoc</i>	132
IV. ПРАВНИ ПОСЛЕДИЦИ НА ПРИЗНАВАНЕТО	132
1. Конститутивната теория	132
2. Декларативната теория	133
3. Значение на признаването за международното частно право	133
V. ВИДОВЕ ПРИЗНАВАНЕ СПОРЕД ОБЕКТА НА ПРИЗНАВАНЕТО	134
1. Видове	134
2. Признаване на правителства	135
3. Признаване на правителство в изгнание или емигрантско правителство	136

4. Признаване на органи на съпротива.....	137
5. Признаване на нации и народи, борещи се за национално освобождение	138
6. Признаване на воюваща и въстанала страна	138
VI. Ролята на международните организации за международното признаване.....	139
Глава VII. Международно правоприемство	141
I. Понятие за международно правоприемство	141
II. Правоприемство по отношение на международни договори	142
III. Правоприемство относно държавна собственост, архиви и дългове.....	145
1. Държавна собственост.....	145
2. Държавни архиви	146
3. Държавни дългове.....	147
IV. Правоприемство относно членство в международни организации	148
V. Правоприемство между международни организации	149
Глава VIII. Уреждане на международните спорове с мирни средства	151
I. Историческо развитие	151
II. Общи правила относно мирното уреждане на международните спорове	153
III. Правна природа на международните спорове.....	155
1. Определение на понятието за международен спор.....	155
2. Видове международни спорове.....	156
2.1. Спор и положение (ситуация) в Устава на ООН.....	156
2.2. Местни спорове	157
2.3. Два вида спорове (и положения).....	157
2.4. Политически и правни спорове	157
3. Политически и правни средства за уреждане на международните спорове.....	158
3.1. Политически и дипломатически средства.....	159
3.2. Международен арбитраж	164
3.3. Международно правосъдие	168
Глава IX. Международна отговорност	175
I. Понятие за международна отговорност	175
II. Нарушение на международно задължение като основание за международна отговорност.....	178
III. Видове международни правонарушения	182

IV. ФОРМИ НА МЕЖДУНАРОДНАТА ОТГОВОРНОСТ.....	184
V. ОБСТОЯТЕЛСТВА, ИЗКЛЮЧАВАЩИ ОТГОВОРНОСТТА	185
1. Съгласие	186
2. Самоотбрана	187
3. Ответни мерки	187
4. Форсмажор	188
5. Бедствие	189
6. Крайна необходимост	189
VI. ОТГОВОРНОСТ ЗА ЩЕТИ, ПРИЧИНЕНИ ОТ ДЕЙСТВИЯ, КОИТО НЕ СА ЗАБРАНЕНИ ОТ МЕЖДУНАРОДНОТО ПРАВО	189
VII. ОТГОВОРНОСТ НА МЕЖДУНАРОДНИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ.....	190

СПЕЦИАЛНА ЧАСТ

ГЛАВА X. ПРАВО НА МЕЖДУНАРОДНИТЕ ДОГОВОРИ.....	195
I. ИЗТОЧНИЦИ	195
II. ОПРЕДЕЛЕНИЕ И ВИДОВЕ МЕЖДУНАРОДНИ ДОГОВОРИ	196
1. Определение	196
2. Видове	196
III. ЕЛЕМЕНТИ	198
1. Форма	198
2. Наименование.....	199
3. Език.....	199
4. Структура.....	200
IV. СКЛЮЧВАНЕ НА ДОГОВОРИТЕ.....	200
1. Пълномощия	200
2. Начини за изразяване на съгласие за обвързване.....	202
2.1. Подписване.....	202
2.2. Утвърждаване.....	202
2.3. Ратификация.....	202
2.4. Присъединяване	203
3. Резерви и декларации.....	203
3.1. Резерви.....	203
3.2. Декларации	204
V. ВЛИЗАНЕ В СИЛА И ДЕЙСТВИЕ НА ДОГОВОРИТЕ.....	205
1. Влизане в сила	205
2. Действие в пространството, във времето и за трети страни.....	206
3. Прилагане на последователно сключени договори, отнасящи се към един и същ въпрос	206
4. Спазване и гаранции	207
5. Поправки и изменения.....	208

6. Депозитар.....	209
7. Регистриране.....	209
8. Публикуване	210
VI. Тълкуване на договорите.....	210
VII. Недействителност, спиране и прекратяване	
на действието на международните договори.....	211
1. Недействителност	211
1.1. Абсолютна недействителност	212
1.2. Относителна недействителност	212
2. Прекратяване	213
3. Спиране	215
Глава XI. Правата на човека	
и международното право.....	217
I. Поколения права на човека	217
1. Право на самоопределение.....	218
2. Право на развитие	218
II. Универсална правна уредба	
на правата на човека.....	219
1. Устав на ООН.....	219
2. Международна харта за правата на човека	221
3. Всеобща декларация за правата на човека.....	221
4. Механизъм за контрол	221
III. Международни пактове за правата на човека	222
1. Международен пакт за икономически,	
социални и културни права	223
2. Механизъм за спазване	224
3. Международен пакт за граждански и политически права.....	226
4. Механизъм за спазване	228
5. Специализирани международни споразумения/споразумения	
по отделни въпроси.....	229
6. Механизми за спазването на правата на човека	
по универсалните специализирани споразумения	234
IV. Институции в областта на правата на човека	236
V. Регионална уредба на правата на човека	238
1. Европейска система	238
1.1. Конвенция за защита правата на човека	
и основните свободи.....	239
1.2. Механизъм за прилагане и защита по ЕКПЧ	241
1.3. Европейска социална харта	242
1.4. Мерки за прилагане на правата по ЕСХ	242
2. Интер-американска система.....	243
2.1. Система, основана на Хартата на ОАД	244
2.2. Механизъм за спазване.....	244

2.3. Система по АКПЧ.....	245
2.4. Механизъм за спазване.....	245
2.5. Интер-американска комисия по правата на човека	246
2.6. Интер-американски съд по правата на човека	246
3. Африканска система.....	247
3.1. Африканска харта за правата на човека и народите	247
3.2. Механизъм за спазване.....	248
4. Арабска лига	249
Глава XII. ДИПЛОМАТИЧЕСКО И КОНСУЛСКО ПРАВО.....	251
I. ДИПЛОМАТИЧЕСКО ПРАВО	251
1. Възникване.....	251
2. Дипломатически представителства	252
2.1. Понятие.....	252
2.2. Функции.....	252
2.3. Класове и рангове	253
2.4. Ред за назначаване	254
2.5. Кумулация.....	255
2.6. Начало и край на изпълнение на функциите.....	255
3. Дипломатически корпус	257
4. Привилегии и имунитети на представителството.....	257
4.1. Понятие и основание.....	257
4.2. Привилегии и имунитети	258
5. Лични привилегии и имунитети	260
6. Представителства при международни организации	263
7. Специални мисии	264
II. КОНСУЛСКО ПРАВО	265
1. Възникване.....	265
2. Източници	266
3. Функции на консулските представителства	266
4. Консулски класове.....	268
5. Назначаване	268
6. Прекратяване на функциите.....	269
7. Консулски привилегии и имунитети	269
8. Почетни консули.....	271
Глава XIII. МЕЖДУНАРОДНИ ОРГАНИЗАЦИИ	273
I. ИСТОРИЯ	273
II. ОПРЕДЕЛЕНИЕ.....	279
III. СЪЗДАВАНЕ	280
IV. СТРУКТУРА	281
V. ПРИВИЛЕГИИ И ИМУНИТЕТИ.....	282
VI. ЧЛЕНСТВО	283
VII. БЮДЖЕТ	285

VIII. ООН.....	286
1. История на създаването	286
2. Членство в ООН	288
3. Органи на ООН.....	288
4. Система на ООН и семейство на ООН.....	293
5. Специализирани организации.....	293
IX. Международни неправителствени организации	295
X. Международни конференции	295

Глава XIV. ДЪРЖАВНА ТЕРИТОРИЯ И ПРОСТРАНСТВА

СЪС СМЕСЕН ПРАВЕН РЕЖИМ.....	297
I. Видове пространства	297
II. Държавна територия.....	298
1. Определение	298
2. Състав.....	298
3. Способи за придобиване на територия	301
3.1. Първични способи.....	301
3.2. Производни способи.....	301
4. Граници	302
4.1. Делимитация	303
4.2. Демаркация	303
4.3. Функции на границите	304
III. Основни понятия на международното въздушно право. Въздушно пространство	305
IV. Основни понятия на международното морско право. Водна територия.....	309
1. Реки.....	309
2. Езера	311
3. Вътрешни морски води.....	311
3.1. Залив	311
3.2. Исторически залив.....	312
4. Териториално море	312
5. Пространства, в които държавите упражняват отделни суверенни права	315
5.1. Прилежаща зона.....	315
5.2. Изключителна икономическа зона	315
5.3. Континентален шелф.....	317
Глава XV. Пространства с международен правен режим	319
I. Морски пространства	319
1. Проливи, използвани за международното корабоплаване	319
2. Канали	320
3. Открито море.....	321
4. Свобода на корабоплаването.....	324

4.1. Незаконна търговия с наркотици и психотропни вещества.....	324
4.2. Робство.....	325
4.3. Пиратство	325
4.4. Непозволено радиоразпръскване от открито море.....	326
4.5. Право на преследване.....	326
5. Кабели и тръбопроводи	327
6. Риболов.....	327
7. Район	329
II. Основни понятия на международното космическо право. Космическо пространство	332
III. Антарктика.....	335
 Глава XVI. Международно право	
ПО ВРЕМЕ НА ВЪОРЪЖЕНИ КОНФЛИКТИ	341
I. Наименование, възникване и източници	341
1. Приложно поле	341
2. Възникване и развитие на правната уредба.....	343
3. Източници	344
II. Начало и край, видове въоръжени конфликти и участници в тях	344
1. Начало на въоръжен конфликт.....	344
2. Прекратяване на въоръжен конфликт.....	345
3. Участници	346
III. Жертви на войната	347
IV. Ограничения по място за водене на военни действия	350
V. Хагско право.....	352
 Библиография	359